

**Posudek bakalářské práce
„Postmoderní román: *Foucaultovo kyvadlo* Umberta Eca“,
kterou předložila Alžběta Novotná
na oboru italianistika
ÚRS FFUK v Praze, září 2011**

Alžběta Novotná věnovala svou bakalářskou práci patrně nejzdařilejšímu z románů italského literárního vědce a spisovatele Umberta Eca *Foucaultovo kyvadlo* (1988, č. 1991). Třebaže to není první práce věnovaná v české italianistice tomuto dílu, autorčina pečlivá formální i obsahová analýza textu přispívá k detailnějšímu poznání románu i jeho širšího kulturně-historického kontextu.

Zvolila si zajímavou metodu, neboť se rozhodla zejména při formálním rozboru *Foucaultova kyvadla* vycházet z odborných, literárně teoretických prací autora románu. Jinými slovy zkoumá Eca přes Eca, Eca romanopisce přes Eca literárního vědce, sémiotika. Umberto Eco navíc sám často uvádí jako příklad či komentuje vlastní díla, ve svém souboru statí *O literatuře* (2002, č. 2004) věnuje celou kapitolu vlastnímu tvůrčímu procesu a zrodu svých románů, čímž nabídl svým čtenářům a vykladačům bohatý materiál, z něhož lze čerpat informace o intencích autora, které jsou jinak předmětem více či méně přesných dohadů. Volba Alžběty Novotné se mi tedy jeví jako šťastná a rozhodně oprávněná.

Práce je přehledně a logicky rozčleněna. Rámec jejího jádra, které se soustředí na podrobnou analýzu textu *Kyvadla*, tvoří kapitoly věnované i ostatním Ecovým románům. V úvodní kapitole autorka shrnuje postmoderní prvky v románech, které tím vzájemně konfrontuje. Zde se pouze domnívám, že mohlo být zdůrazněno, že termín postmodernismus se neváže pouze k literární činnosti, jeho užití je mnohem širší (všechny formy uměleckého vyjádření, filozofie, sociologie...), a že i přes značnou definiční rozvolněnost přetrvávající tomto ohledu, mohl být termín lépe vymezen. Stejně tak v posledním odstavci na s. 8, kde vyjmenovává postmoderní prvky opakující se v Ecově tvorbě, uvádí ve výčtu sémiotiku, což není moc vhodné, sémiotika je označení pro celou nauku o znacích, asi si by bylo vhodnější užít termín znakovost nebo znaková povaha. Dále je zde metanarativita uvedena do přímé souvislosti s vypravěčskou strategií prezentace nalezeného rukopisu, nebo to alespoň tak vyplývá z textu, ale termín metanarativita je mnohem širší, jde zejména o reflexi díla nad sebou samým, která může mít podobu autorského hlasu, ale nemusí.

Nicméně tyto připomínky jsou v rámci celé práce detailní povahy. Ve chvíli, kdy autorka začne konkrétně pracovat s Ecovy termíny vázanými na postmoderní narativní dílo, pohybuje se už v materii textu románů zcela bezpečně. Závěrečná „rámcová“ kapitola má komparativní charakter a autorka v ní hledá místo *Foucaultova kyvadla* v celém kontextu Ecovy beletristické tvorby.

Jak už jsem předznamenala, analýza románu je velice pečlivá a drobnohledná. Přes množství detailů se však nerozpadá, a třebaže je přínosnější pro čtenáře, kteří *Foucaultovo kyvadlo* četli, díky přehlednému syntetickému shrnutí fabule – což u díla tohoto typu není snadný úkol – (později ještě konfrontované se syžetem) podá ucelený obraz i těm, kteří text neznají. Sama autorka však zdůrazňuje, že román je třeba přečíst vícekrát, neboť teprve při druhém čtení se můžeme soustředit na autorovu hru se strukturou i na intertextové citace a aluze.

V závěru práce tak může autorka potvrdit, že *Foucaultovo kyvadlo* je skutečně v mnoha ohledech mimořádný, bohatý román, a třebaže zejména kvůli své komplikované, ale promyšlené struktuře nevyhází čtenáři tolik vstříc jako *Jméno růže*, nabízí se přímo jako vzor postmoderního díla – zejména v podobě, jak je chápe a charakterizuje sám Eco –, které se vzpírá konečné a jednoznačné interpretaci.

Práce je napsána velice kultivovaně, hojně využívá kvalitních sekundárních pramenů, přesto nemá ryze kompilační charakter. Oproti běžnější citaci s odkazem v poznámce pod čarou autorka zvolila umístění odkazů do závorek přímo v textu, což ale po mém soudu nepůsobí rušivě a četbu to nebrzdí. Bakalářskou práci Alžběty Novotné hodnotím jako zdařilou a k obhajobě ji plně doporučuji.

V Praze dne 31. 8. 2011

PhDr. Alice Flemrová, Ph.D.

Vedoucí práce